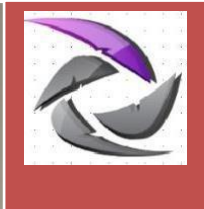

5 - 6 лютого
2026

АДАПТИВНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
П'ЯТОГО МІЖНАРОДНОГО НАУКОВОГО ФОРУМУ

**Adaptive Processes in
Education**

Collection of Materials
5th International Scientific Forum

УДК 37.014 (477) / UDC 37.014 (477)

A 28

DOI <https://doi.org/10.33296/theses-NLSH-2026>

Рекомендовано до друку засіданням Ради Громадської організації
«Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами»
(№ 2 від 10 лютого 2026 року), м. Харків.

Затверджено до друку рішенням засідання Вченої ради Полтавського
національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка,
м. Полтава
(протокол № 8 від 26 лютого 2026 року)

Recommended for publication by the meeting of the Council
of the Public Organization «School of Adaptive Management of Social and Pedagogical
Systems» (Protocol No 2 from February 10, 2026)

Recommended for Publication by the Poltava National
Pedagogical University named after V.G. Korolenko
(Protocol No 8 from February 26, 2026)

Рецензенти / Reviewers:

Гриньова Марина Вікторівна
Marina GRINYOVA

доктор педагогічних наук, професор, член-кор.
НАПН України *Doctor in Education, Professor,*

Лаврентьєва Олена Олександрівна
Olena LAVRENTIEVA

Corresponding Member in NAES of Ukraine;
доктор педагогічних наук, професор

Лазарєв Микола Іванович
Mykola Lazarev

Doctor in Education, Professor;
доктор педагогічних наук, професор
Doctor in Education, Professor

Сайтз Олена
Elena Seitz

міжнародний освітній консультант, засновник і
віце-президент Міжнародної культурно-освітньої
асоціації (ICEA), США
*International Education Consultant, Founder and Vice
President of the International Cultural and Educational
Association (ICEA) USA*

A 28

Адаптивні процеси в освіті : збірник матеріалів (тез доповідей) 5-го Міжнародного
наукового форуму / за заг. ред. Г.В. Єльнікової; ред. кол.: О.Л. Ануфрієва, В.М. Гладкова,
Г. Ю. Кравченко, З. В. Рябова, О. Сайтз, упоряд. І.С. Лапшина. Київ: Юстон, 2026, 285 с.
*Adaptive Processes in Education: collection of materials (abstracts) of the 5-th International Scientific Forum /
for general edr. H. Yelnykova; edr. col.: O. Anufrieva, V. Hladkova, H. Kravchenko, Z. Ryabova, E. Seitz,
comp. I. Lapshina. Kyiv: Yuston, 2026, 285 p.*

Збірник матеріалів П'ятого Міжнародного наукового форуму «Адаптивні процеси в освіті», що пройшов
05-06 лютого 2026 року в режимі онлайн, містить тези доповідей учасників та основні організаційні
документи заходу.

Тематику публікацій розміщено за науковими панелями Форуму. У працях висвітлені актуальні питання
розвитку освіти в Україні, розкриті такі напрями: адаптивні процеси в освіті в умовах невизначеності;
адаптація діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти в мінливих
умовах сьогодення; адаптивне управління процесом формування професійних компетентностей у майбутніх
фахівців галузі освіти; адаптивний менеджмент в освіті; адаптивні процеси інформаційно-аналітичного
забезпечення цифрової трансформації освіти і педагогіки; організація науково-дослідної діяльності на
адаптивних засадах; адаптивні процеси в освітній діяльності вітчизняних і зарубіжних вишів в умовах
євроінтеграції; адаптивна модель професійного розвитку керівних кадрів освіти, педагогічних і
науково-педагогічних працівників в нестабільних умовах.

У публікаціях з'ясовується сутність та особливості розповсюдження адаптивних процесів в освіті в умовах
воєнного часу та повоєнного відновлення України. Матеріали Форуму призначаються науковцям,
викладачам, аспірантам, докторантам, здобувачам наукових ступенів, управлінням та всім працівникам
освіти, які сприяють поширенню ідей адаптивного менеджменту. За релевантність і достовірність
інформаційних даних відповідають автори тез доповідей, що опубліковані в збірнику матеріалів П'ятого
Міжнародного наукового форуму «Адаптивні процеси в освіті».

УДК 37.014 (477) / UDC 37.014 (477)

© ГО «ШАУСПС» / GO «SHAUPS», 2026

© Автори / Authors, 2026

ISBN 978-617-8335-66-3

Наукова панель 5 / Scientific Panel 5
ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК КЕРІВНИКІВ І ПЕДАГОГІВ У СФЕРІ ОСВІТИ НА
АДАПТИВНИХ ЗАСАДАХ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ
[Professional development of educational leaders and teachers based on adaptive principles:
challenges and strategies]

Білик Надія / Nadiia Bilyk

Адаптація та інтеграція професійних компетентностей у діяльності керівника закладу освіти [Adaptation and integration of professional competences in the activities of the head of an educational institution]..... **195**

Дрозд Павло / Pavlo Drozd

Модель розвитку духовно-моральної компетентності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти [Model of development of spiritual and moral competence of teachers of general secondary education institutions]..... **199**

Ільченко Олена / Olena Ilchenko

Виробнича педагогічна практика у вищій школі: теорія і практика впровадження [Industrial pedagogical practice in higher education: theory and practice of implementation]..... **202**

Кононець Наталія / Nataliia Kononets

Консалтинговий підхід до професійного розвитку освітніх менеджерів у контексті адаптації до змін consulting approach to [The professional development of educational managers in the context of adaptation to change]..... **203**

Куторжевська Любов / Lyubov Kutorzhevskia

Соціально-педагогічна реабілітація клієнтів центру матері та дитини [Social-pedagogical rehabilitation of clients of the mother and child center]..... **205**

Мащицька Олена / Olena Matsytska

Завдання соціально-педагогічної роботи з жінками центру матері та дитини [Tasks of social and pedagogical work with women of the mother and child center]..... **207**

Скрипка Наталія / Skrypka Nataliia

Реалізація здоров'язберігаючої компетентності учнівської молоді у співпраці із закладами вищої освіти: досвід, реалії, перспективи [implementation of health-protecting competence of students in cooperation with higher educational institutions: experience, realities, prospects]..... **209**

Хоменко Алла / Alla Khomenko

Персональні стратегії професійної адаптації викладача до модерації освітнього процесу в умовах невизначеності [Personal strategies of professional adaptation of a teacher to moderation of the educational process in conditions of uncertainty]..... **211**

Наукова панель 6 / Scientific Panel 6
АДАПТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ
В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН
[Adaptive technologies for training a competitive specialist under conditions of transformational
change]

Кравченко Ганна / Hanna Kravchenko

Фасилітація як технологія підготовки конкурентоспроможного фахівця до роботи в кризових умовах [Facilitation as a technology for training a competitive specialist to work in crisis conditions]..... **212**

Купріянов Олександр / Kupriyanov Oleksandr,

Застосування мікропроектного підходу при навчанні комп'ютерним технологіям [The use of a microproject approach in computer technology education]..... **214**

2. Halitsan O. A. Fasylytatyvna kompetentnist vykladacha zakladu vyshchoi osvity: sutnist ta struktura. Naukovyi visnyk Pivdenoukrajinskoho natsionalnogo pedahohichnogo universytetu imeni K. D. Ushynskoho. 2019. Vyp. 4 (129). S. 14–20.

3. Kravchenko H. Osoblyvosti pidhotovky zdobuvachiv vyshchoi osvity za osvitho-naukovoju prohramoju «Sotsialna robota. Sotsialna reabilitatsiia» / Adaptivni protsesy v osviti : zbirnyk materialiv (tez dopovidei) 5-oi Mizhnarodnoi naukovoї litnoi onlain shkoly; za zah. red. H. V. Yelnykovoї, I. S. Lapshynoї; Ya. Y. Vasylchenko; red. kol.: O. L. Anufriieva, H. Yu. Kravchenko, Z. V. Riabova; uporiad. I. S. Lapshyna. Kyiv-Kharkiv, Spokan, Tampa, 2024. Vyp. 4(7). 200 s. S. 149-152

4. Schwarz R. The Skilled Facilitator: A Comprehensive Resource for Consultants, Facilitators, Coaches, and Trainers. San Francisco : Jossey-Bass, 2017. 448 p.

5. Hogan C. Understanding Facilitation: Theory and Principles. London : Kogan Page, 2002. 320 p.

ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОПРОЄКТНОГО ПІДХОДУ ПРИ НАВЧАННІ КОМП'ЮТЕРНИМ ТЕХНОЛОГІЯМ

КУПРІЯНОВ Олександр, професор, Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

THE USE OF A MICROPROJECT APPROACH IN COMPUTER TECHNOLOGY EDUCATION

KUPRIYANOV Oleksandr, professor, Simon Kuznets Kharkiv National University of
Economics, Kharkiv, Ukraine

email:oleksandr.kupriyanov@hneu.net, <https://orcid.org/0000-0003-0017-5751>

Опанування будь-якої комплексної справи проходить щонайменше три основних етапи: на першому можливо тільки повторення простих дій чи етапів, на другому учень спроможний планувати виконання самостійно від початку до кінця, і нарешті на третьому може генерувати власні підходи до кращого виконання завдання. В навчальному процесі комп'ютерних дисциплін перший етап реалізується у вигляді лабораторних чи практичних робіт, де є чіткі інструкції або приклади [1]. На другому етапі студентам пропонується виконати курсовий проєкт, де імітується певне технічне завдання, але без покрокової інструкції до виконання. До третього етапу студенти доходять вже при виконанні магістерської роботи, або взагалі аж на майбутньому робочому місці [2].

Проєктне навчання має значні переваги у вигляді комплексного опанування певної технології [3], але за офіційними обмеженнями в Українській вищій освіті тільки одна дисципліна протягом семестру може містити курсовий проєкт. Як же поєднати необхідність застосувати проєктне навчання з традиційною для більшості предметів поділом завдань на окремі невеликі частини?

Тут можна порадити один з двох підходів до організації процесу навчання. Для відносно нескладних технологій пропонується з першого заняття послідовно виконувати одне комплексне завдання, яке і буду представляти собою проєкт. Так, наприклад, завдання з опанування системи управління сайтами WordPress може послідовно складатися встановлення і налаштування CMS, завантаження і налаштування теми, додавання сторінок, рубрик і записів, використання медіафайлів, плагинів і пошукова оптимізація сайту. В кінці такого навчання у студента буде побудований власноруч сайт і вміння його створення.

Для складних технологій, наприклад для програмування під Windows чи мобільних додатків, студенти не можуть одразу робити закінчені етапи роботи. Тому можливий інший підхід до організації процесу навчання, при якому спочатку студенту пропонується

виконувати прості «атомарні» завдання, а потім, після певного знайомства з основами технології, наприкінці курсу пропонується попрацювати з виконання завершеного «мікропроєкту».

Застосування проєктного підходу дозволяє значно покращити результати навчання комп'ютерним технологіям. У студентів з'являється комплексне розуміння, як створюється певний продукт. Тому важливо, щоб проєктний підхід застосовувався якомога ширше. Такі підходи були застосовані при навчання студентів комп'ютерних технологій у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна, і довели, що навіть при відсутності виділеного часу в навчальному плані мікропроєкти доцільні і ефективні.

Список використаних джерел:

1. Bondarenko, T., Ruutmann, T., Kupriyanov, O., Yahupov, V., Marina, R., Poliakov, M. (2025). Testing Platforms Augmented with Artificial Intelligence and Educational Templates. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1260. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-85652-5_47
2. Yaschun, T., Bondarenko, T., Kupriyanov, O., Gulsecen, S., Khotchenko, I. (2023). Modeling the Learning Activities of Future IT Specialists with Using of Fuzzy Logic. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 634. Springer, Cham. pp. 412–419. https://doi.org/10.1007/978-3-031-26190-9_42
3. Bondarenko, T., Yahupov, V., Kupriyanov, O., Hromov, E., Briukhanova, N. (2022) Simulator for the Formation Programming Skills Based on Solving Problems of Controlling a Virtual Robot. Lecture Notes in Networks and Systems, 2022, 390 LNNS, pp. 600–607. https://doi.org/10.1007/978-3-030-93907-6_64

АДАПТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН

Наталія ГОРДІЄНКО, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології професійної освіти Державного університету «Київський авіаційний інститут», Київ, Україна.

ADAPTIVE TECHNOLOGIES OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF PRACTICAL PSYCHOLOGISTS IN THE CONDITIONS OF TRANSFORMATIONAL CHANGES

Nataliia HORDIENKO, Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education, State University "Kyiv Aviation Institute", Kyiv, Ukraine
email: natali-gordi@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0688-5626>

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується глибокими трансформаційними змінами, що охоплюють соціальну, економічну, освітню та професійну сфери. Глобалізація, цифровізація, пандемічні виклики, воєнні події, зростання запиту на психологічну допомогу актуалізують проблему підготовки конкурентоспроможних фахівців, зокрема практичних психологів. У цих умовах професійне становлення психолога потребує нових підходів, здатних забезпечити гнучкість, адаптивність та стійкість до змін.

Особливого значення набувають адаптивні технології професійного становлення, які орієнтовані не лише на формування професійних компетентностей, а й на розвиток особистісних ресурсів, професійної ідентичності та здатності до саморегуляції і професійного саморозвитку.

Метою даних тез є аналіз сутності професійного становлення практичних психологів та визначення ролі адаптивних технологій у процесі їх фахової підготовки в умовах